

Lietuvos Respublikos Seimo frakcijoms

Lietuvos Respublikos Prezidentei J.E. Daliai Grybauskaitei

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui A. Butkevičiui

Žiniasklaidai

LIETUVOS INTELEKTUALŲ PAREIŠKIMAS

2015 m. birželio 17 d.

Lietuvos Respublikos Seimas, Konstitucijos salė

Dėl vardų ir pavardžių rašymo LR asmens dokumentuose

Visuomenėje aštrėjant diskusijoms dėl vardų ir pavardžių rašymo Lietuvos Respublikos asmens dokumentuose nelietuviškais lotyniško pagrindo rašmenimis bei ryškėjant kai kurių Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto narių pastangoms abejotinais teisiniais argumentais pagrįsti ir teikti LR Seimui svarstyti G.Kirkilo bei I.Šiaulienės parengtą įstatymo projektą Nr. XIIP-1653(2) (toliau – Projektas) dėl vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumentuose, **pareiškiamo:**

1. Įstatymo projektas Nr. XIIP-1653 (2) turi būti atmetas, kadangi jis prieštarauja LR Konstitucijai, kuri skelbia, kad Lietuvos Respublikoje „valstybinė kalba yra lietuvių kalba“ (14 str.). Lietuvių kalba turi vienodai laisvai funkcionuoti tiek rašto, tiek ir garsinės šnekos forma. Kadangi šios kalbos pagrindą sudaro lietuviškoji abėcėlė, tik jos adekvati rašytinė forma gali išsaugoti jos taisyklingą (norminį) tarimą;
2. Įstatymo projekto Nr. XIIP-1653 (2) autoriai, tenkindami tam tikrų vidaus bei užsienio valstybių politinių jėgų interesus, vildamiesi konstitucinės lietuvių kalbos apsaugos pažeidimu sustiprinti Lietuvos valstybės suverenitetą ir sustiprinti savo partinę galią, daro politinę žalą valstybei – įteisina kalbos normų ignoravimą, rodo nesiskaitymą su pilietinės visuomenės lūkesčiais ir žemina Lietuvos valstybės orumą;
3. Atkreipiame LR Seimo narių dėmesį į tai, kad valstybinės kalbos statusas yra konstitucinė vertybė, o jo keitimas priskirtinas prie svarbiausių valstybės bei tautos klausimų. Priėmus siūlomą įstatymo projektą Nr. XIIP-1653 (2), būtų paneigtas konstitucinis valstybinės kalbos statusas, t. y. būtų pažeistos esminės Konstitucijos nuostatos: „*Suverenitetas priklauso Tautai*“ (2 str.) ir „*Svarbiausi Valstybės bei Tautos gyvenimo klausimai sprendžiami referendumu*“ (9 str.). Įstatymų leidejas, patvirtindamas tokį Projektą, priimtų sprendimą, kuris priskirtinas visos lietuvių tautos kompetencijai, t. y. priimtų antikonstitucinį sprendimą.
4. Atsižvelgdami į išdėstytas aplinkybes, siūlome pritarti alternatyviam Valentino Stundžio ir kitų LR Seimo narių parengtam Lietuvos Respublikos vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projektui (Nr. XIIP-1675), kuris tiek vidaus, tiek tarptautinės teisės požiūriu visiškai užtikrina užsienio ir Lietuvos piliečių teisę skelbti savo vardus ir pavardes asmens dokumentuose ir nelietuviškais lotyniško pagrindo rašmenimis.

Pareiškimas priimtas LR Seime 2015 m. birželio 17 d. vykusioje konferencijoje "Kūryba ant skustuvo ašmenų: kaip sovietmečiu buvo ginama profesionalioji lietuvių kultūra. Liudytojų parodymai".

Konferencijos dalyviai:

Andrijauskas Gintaras -	advokatas;
Antanavičius Juozas -	muzikologas, pedagogas, humanitarinių mokslų daktaras;
Balčius Jonas -	filosofas, habilituotas humanitarinių mokslų daktaras;
Daujotytė Viktorija -	Nacionalinės premijos laureatė, literatūrologė, habilituota humanitarinių mokslų daktarė;
Drazdauskienė Marija Liudvika -	kalbininkė, habilituota humanitarinių mokslų daktarė;
Drėmaitė Gražina -	grafikos restauratorė, paveldosaugininkė;
Endriukaitis Algirdas -	politikas, publicistas, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Akto dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo signataras;
Garšva Kazimieras -	kalbininkas, humanitarinių mokslų daktaras;
Gedgaudas Edmundas -	pianistas, eseistas, muzikologas ir kultūrologas;
Gylis Povilas -	ekonomistas, habilituotas mokslų daktaras, Tarptautinės ekonomistų asociacijos tarybos narys, Lietuvos Respublikos ir penkių užsienio šalių ordinų kavaličius;
Indriūnas Algimantas -	inžinierius, žurnalistas, visuomenės veikėjas;
Kančauskas Vladas -	dailininkas, skulptorius;
Karaškaitė Nijolė -	pedagogė, VšĮ „Musica vitale“ vadovė;
Kliauga Algimantas Stanislovas -	dailininkas;
Krištopaitis Juozas Algimantas -	fizikas ir filosofas, habilituotas mokslų daktaras, Baltijos valstybių mokslo istorijos ir filosofijos asociacijos prezidentas;
Labutis Vitas -	kalbininkas, habilituotas humanitarinių mokslų daktaras;
Laurinavičius Česlovas -	istorikas, politologas, Istorijos instituto XX a. Lietuvos istorijos skyriaus vedėjas, humanitarinių mokslų daktaras;
Lukšaitė Ingė -	kultūros istorikė, habilituota humanitarinių mokslų daktarė;
Matulaitė Daliutė Ona -	skulptorė, Vilniaus dailės akademijos profesorė;
Medelis Linas Virginijus -	publicistas, redaktorius, periodikos leidėjas;
Milaševičiūtė Edita -	rašytoja, scenaristė, Nepartinio demokratinio judėjimo tarybos narė;
Mureika Juozas Sigitas -	filosofas, habilituotas humanitarinių mokslų daktaras;
Papinigis Giedrius -	Lietuvos Sąjūdžio steigėjas, savanoris;
Pauliukevičius Alvydas -	medicinos mokslų daktaras, profesorius;

Puidokas Šarūnas -	portalo „Ekspertai.eu“ atstovas;
Ramonas Augustas -	dailininkas;
Ramonas Kęstutis Petras -	dailininkas, nusipelnęs meno veikėjas;
Skrupskelis Eugenijus -	istorikas, paveldosaugininkas, Romualdo Ozolo paramos fondo „Už teisingumą Lietuvoje“ vadovas;
Smalskienė Dalia -	Lietuvos muzikų sąjungos atstovė;
Stoškus Krescencijus -	filosofas, humanitarinių mokslų daktaras, Lietuvos kultūros kongreso ir Nepartinio demokratinio judėjimo tarybų pirmininkas;
Stulgienė Liucija -	Lietuvos muzikų rėmimo fondo direktorė;

Konferencijos pirmininkas

Krescencijus Stoškus